

Krosno Odrzańskie, dnia 26 lutego 2019 roku

WTZ.032.1.2019.EN

*Sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej
i wykorzystania środków finansowych
Warsztatów Terapii Zajęciowej
w Krośnie Odrzańskim
w 2018 roku*

Sporządziła:

Zatwierdził:

Załączniki:

- 1) Wykonanie wydatków budżetowych w roku 2018
- 2) Informacja o dochodach bieżących i ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2018 roku
- 3) Informacja o wydatkach bieżących i ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2018 roku
- 4) Informacja o wydatkach na wynagrodzenia i pochodne oraz ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2018 roku
- 5) Część opisowa dotycząca realizacji planu wydatków i dochodów w roku 2018
- 6) Zadania zrealizowane w ramach integracji społecznej, obejmujące imprezy integracyjne, sportowe, krajoznawczo-turystyczne i kulturalne organizowane przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim oraz imprezy organizowane przez inne jednostki, w których uczestnicy i pracownicy WTZ, w roku 2018, wzięli aktywny udział

1. Informacje ogólne

1.1. Nazwa i adres Warsztatów Terapii Zajęciowej:

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim

ul. Piastów 10h

66-600 Krosno Odrzańskie

1.2. Imię i nazwisko kierownika WTZ: **Ewa Nowicka**

1.3. Jednostka prowadząca WTZ: **Gmina Krosno Odrzańskie**

1.4. Data utworzenia WTZ w Krośnie Odrzańskim: **15.12.2000 r.**

1.5. Data rozpoczęcia działalności przez Warsztaty: **02.01.2001 r.**

1.6. Podstawa działalności:

- **Uchwała Rady Miejskiej Nr XX/153/2000 z dnia 15 grudnia 2000 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pn. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,**
- **Regulamin Organizacyjny Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,**
- **Umowa nr 2/WTZ/2010 o prowadzenie i finansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej z dnia 31.12.2010 pomiędzy Powiatem Krośnieńskim, a Gminą Krosno Odrzańskie,**
- **Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. ze zmianami (Dz.U. 1997 Nr 123 poz. 776 ze zmianami), tekst jednolity (Dz.U. 2018 poz. 511),**
- **Ustawa o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 10 maja 2018 r. (Dz.U. 2018 poz. 1076),**
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej z dnia 25 marca 2004 r. (Dz.U. 2004 Nr 63 poz. 587).**

1.7. Liczba uczestników: **41 osób**

1.8. Liczba pomieszczeń użytkowych zajmowanych przez WTZ: **31**

1.9. Powierzchnia pomieszczeń zajmowanych przez WTZ: **762,57 m²**

1.10. Przystosowanie Warsztatów do potrzeb uczestników: **budynek jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dostosowane dla uczestników łazienki i WC oraz odpowiednią liczbę pomieszczeń do terapii uczestników.**

1.11. Środek transportu: **Volkswagen T5 Caravelle – przekazany przez Gminę Krosno Odrzańskie do użytkowania Warsztatom Terapii Zajęciowej.**

2. Finanse Warsztatów

2.1. Kwota środków uzyskanych na działalność WTZ w 2018 roku: **818.581,20 zł.**

Źródła finansowania:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **679.312,20 zł,**
- Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim - **72.870,00 zł,**
- Gmina Krosno Odrzańskie – **43.000,00 zł,**
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dotacja na realizację zajęć klubowych – **13.500,00 zł,**
- dochody ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników WTZ – **4.923,00 zł,**
- dochody z wynajmu pomieszczeń – **4.976,00 zł.**

2.2. Kwota środków finansowych wydatkowanych na działalność WTZ w 2018 roku wyniosła **815.872,24 zł;**

w tym:

- z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **679.303,24 zł,**
- ze Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim - **72.870,00zł,**
- z Gminy Krosno Odrzańskie – **43.000,00 zł,**
- z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dotacji na realizację zajęć klubowych – **10.800,00 zł,**
- z dochodów ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników – **4.923,00 zł,**
- z dochodów z wynajmu pomieszczeń – **4.976,00 zł.**

Ze względu na fakt, że dotacja na zajęcia klubowe przeznaczona była na pięć miesięcy, od września 2018 do końca stycznia 2019, 1/5 środków, w wysokości 2.700 zł nie została wykorzystana w roku sprawozdawczym i została przeniesiona do wydatkowania w styczniu 2019 roku.

Środki pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środki własne Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim, przekazywane były na konto Gminy Krosno Odrzańskie, a następnie przez Gminę na wyodrębnione konto Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim. Środki Starostwa w roku sprawozdawczym przekazywane były w transzach miesięcznych, natomiast środki PFRON w transzach kwartalnych. Po zakończeniu każdego kwartału, WTZ składały informację z wydatkowanych środków do PCPR i Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim. Dodatkowo, co miesiąc, do Urzędu Miasta składane były finansowe sprawozdania miesięczne na drukach RB 28S i RB 27S oraz kwartalne RBN i RBZ.

Szczegółowe, roczne sprawozdania finansowe z wykonania dochodów i wydatków Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim w 2018 roku, stanowią załączniki nr 1-5.

2.3. Procentowy udział poszczególnych wydatków związanych z działalnością WTZ w wykorzystaniu środków finansowych w 2018 roku:

2.3.1. Wynagrodzenia pracowników łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym	61,13%
2.3.2. Umowy zlecenia	2,55%
2.3.3. Narzuty na wynagrodzenia (składki ZUS)	12,03%
2.3.4. Odpisy na ZFŚS	1,94%
2.3.5. Usługi obce (zdrowotne, remontowe i pozostałe)	2,22%
2.3.6. Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	0,18%
2.3.7. Materiały	0,98%
2.3.8. Materiały do terapii	0,52%
2.3.9. Środki żywności	1,66%
2.3.10. Wyposażenie	4,99%
2.3.11. Energia, gaz, woda	5,68%
2.3.12. Koszty dowozu uczestników/eksploatacja samochodu	1,20%
2.3.13. Koszty treningu ekonomicznego	3,00%
2.3.14. Szkolenia	0,02%
2.3.15. Podróże służbowe	0,36%
2.3.16. Wycieczki i rehabilitacja społeczna	0,60%
2.3.17. Koszty ubezpieczenia uczestników	0,15%
2.3.18. Koszty ubezpieczenia majątku	0,45%
2.3.19. Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	0,09%
2.3.20. Opłata z tytułu trwałego zarządu	0,01%
2.3.21. Podatek VAT	0,24%

2.4. Dochody osiągnięte ze sprzedaży prac i produktów wykonanych przez uczestników WTZ w ramach realizowanego programu terapii oraz z wynajmu pomieszczeń.

W roku sprawozdawczym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim uzyskały dochód ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników, w wysokości **4.923,00 zł**. Środki finansowe pozyskane ze sprzedaży prac

uczestników były przekazywane do kasy WTZ wraz z raportami dziennymi z kasy fiskalnej, bądź przelewane przez kupujących bezpośrednio na konto WTZ, na podstawie wystawionej faktury. Następnie w całości przekazywane były na konto dochodowe Gminy Krosno Odrzańskie.

Rada Miejska, uchwałami:

- nr XLVII/386/18 z dnia 28 marca 2018 roku (326,00 zł),
- nr XLIX/407/18 z dnia 20 kwietnia 2018 roku (2.810,00 zł),
- nr LI/416/18 z dnia 29 maja 2018 roku (922,00 zł),
- nr LVI/452/18 z dnia 26 września 2018 roku (744,00 zł),
- nr LIX/468/18 z dnia 17 października 2018 roku (40,00 zł),
- nr III/18/18 z dnia 19 grudnia 2018 roku (82,00 zł).

systematycznie zwiększała plan budżetowy Warsztatów o wpłacone kwoty.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, w porozumieniu z uczestnikami, przeznaczyły wypracowany dochód ze sprzedaży prac uczestników, na pokrycie wydatków związanych z integracją i rehabilitacją społeczną uczestników tej placówki:

- udział uczestników w „Biegu Żarskim” – 60,00 zł,
- udział w Olimpiadzie Rękodzieła Artystyczno – Użytkowego w Międzyrzeczu – 120,00 zł,
- bilety wstępu do Skoda Auto Lab w Poznaniu – 135,00 zł,
- bilety wstępu do Rogalowego Muzeum w Poznaniu – 432,00 zł,
- pokaz iluzjonisty podczas zabawy Andrzejkowej – 410,00 zł,
- usługa cateringowa podczas zabawy Andrzejkowej – 1.380,00 zł,
- zakup sztucznej trawy do wyposażenia stoiska wystawienniczego WTZ podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego, w ramach integracji społecznej – 287,52 zł,
- zakup surowców do przygotowania potraw na stoisko wystawiennicze WTZ podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego, w ramach integracji społecznej – 368,40 zł,
- zakup nagród dla uczestników biorących udział w turniejach sportowych (kręgli i darta) organizowanych przez WTZ – 493,51 zł
- zakup gotowych pierogów na spotkanie opłatkowe w WTZ – 205,00 zł,
- zakup surowców do przygotowania potraw na spotkanie opłatkowe w WTZ – 1.031,57 zł.

W roku sprawozdawczym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim uzyskały dochód z wynajmu pomieszczeń w wysokości **4.976,00 zł**. Środki finansowe z tytułu najmu przelewane były przez wynajmujących bezpośrednio na konto WTZ, na podstawie wystawianych faktur. Następnie w całości przekazywane były na konto dochodowe Gminy Krosno Odrzańskie.

Rada Miejska, uchwałami:

- nr LVI/452/18 z dnia 26 września 2018 roku (1.500,00 zł),
- nr LIX/468/18 z dnia 17 października 2018 roku (2.000,00 zł),
- nr III/18/18 z dnia 19 grudnia 2018 roku (1.476,00 zł),

systematycznie zwiększała plan budżetowy Warsztatów o wpłacone kwoty.

Dochód uzyskany z tytułu wynajmu pomieszczeń został przeznaczony na pokrycie części kosztów związanych z założeniem klimatyzacji w wynajmowanym pomieszczeniu.

3. Uczestnicy WTZ

3.1. Liczba uczestników Warsztatów na dzień 31.12.2018 r. - 41 osób

3.1.1. Liczba uczestników w przedziale wiekowym:

- 21 – 29 - 12 osób (29,27%),
- 30 – 39 - 17 osób (41,46%),
- 40 lat i więcej - 12 osób (29,27%).

3.1.2. Podział ze względu na płeć:

- kobiety - 18 osób (43,90%),
- mężczyźni - 23 osoby (56,10%).

3.1.3. Podział ze względu na zamieszkiwaną gminę:

- z Gminy Krosno Odrzańskie - 27 osób (65,85%),
- z Gminy Dąbie - 4 osoby (9,76%),
- z Gminy Bytnica - 7 osób (17,07%),
- z Gminy Maszewo - 3 osoby (7,32%).

3.1.4. Podział ze względu na stopień niepełnosprawności:

- znaczny - 30 osób (73,17%),
- umiarkowany - 11 osób (26,83%).

3.1.5. Podział ze względu na rodzaj niepełnosprawności:

(z uwagi na niepełnosprawność sprzężoną, podanych wielkości nie należy sumować)

- choroby psychiczne – 18 osób,
- narząd ruchu - 10 osób (w tym: jedna poruszająca się wyłącznie na wózku inwalidzkim, 2 na wózku i z balkonikiem, 3 o kulach i na wózkach),
- narząd wzroku – 5 osoby (w tym 1 osoba niewidoma),
- choroby neurologiczne – 16 osób,
- epilepsja – 5 osób,
- upośledzenie umysłowe – 41 osób,
- choroby układu oddechowego i krążenia – 1 osoby,
- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu – 8 osób,
- zespół Downa – 6 osoby,
- zespół Williama – 1 osoba,
- zespół łamliwego chromozomu X – 1 osoba,
- inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego – 1 osoba.

3.2. Ogólna frekwencja uczestników w zajęciach warsztatów w poszczególnych miesiącach okresu sprawozdawczego:

Miesiąc	Liczba osób uczestniczących w WTZ	Frekwencja na zajęciach wyliczona procentowo
STYCZEŃ	41 osób	76%
LUTY	41 osób	81%
MARZEC	41 osób	79%
KWIECIEŃ	36 osób	77%
MAJ	37 osób	85%
CZERWIEC	41 osób	79%
LIPIEC	Miesiąc urlopowy, wolny od zajęć.	
SIERPIEŃ	41 osób	72%
WRZESIEŃ	41 osób	82%
PAŹDZIERNIK	41 osób	85%
LISTOPAD	41 osób	81%
GRUDZIEŃ	41 osób	83%

3.3. Liczba osób, które opuściły placówkę w okresie sprawozdawczym:

3.3.1. Decyzją nr 3/06/04/2018, z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 01.04.2018 r. wykreślono Panią

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia w Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „RZEKA” jako pomoc kuchenna.

3.3.2. Decyzją nr 4/06/04/2018, z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 01.04.2018 r. wykreślono Pana

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia w Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „RZEKA” jako pomoc kuchenna.

3.3.3. Decyzją nr 5/06/04/2018, z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 01.04.2018 r. wykreślono Panią

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia w Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „RZEKA” jako pomoc kuchenna.

3.3.4. Decyzją nr 6/06/04/2018, z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 01.04.2018 r. wykreślono Pana

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia w Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „RZEKA” jako pomoc kuchenna.

3.3.5. Decyzją nr 7/06/04/2018, z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 01.04.2018 r. wykreślono Panią

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia w Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „RZEKA” jako pomoc kuchenna.

3.3.6. Decyzją nr 14/06/08/2018, z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 07.08.2018 r. wykreślono Pana

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia na umowę zlecenie.

3.3.7. Decyzją nr 14/06/08/2018, z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 07.08.2018 r. wykreślono Pana

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia na umowę zlecenie.

3.3.8. Decyzją nr 14/06/08/2018, z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 07.08.2018 r. wykreślono Panią

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia na umowę zlecenie.

3.3.9. Decyzją nr 14/06/08/2018, z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 07.08.2018 r. wykreślono Panią

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Podjęcie zatrudnienia na umowę zlecenie.

3.3.10. Z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 01.09.2018 r. wykreślono Pana

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Pismna rezygnacja Pana z dnia 29.08.2018 roku.

3.4. Liczba osób przyjętych do placówki w okresie sprawozdawczym:

3.4.1. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 2/26/01/2018 z dnia 26.01.2018 r. (protokół nr WTZ.411.3.2018.GP), po okresie próbnym, do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na czas nieokreślony od 1 lutego 2018, uczestniczkę Panią

3.4.2. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 15/17/08/2018 z dnia 17.08.2018 r. (protokół nr WTZ.411.21.2018.KL), do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, po próbie podjęcia zatrudnienia, został ponownie przyjęty na czas nieokreślony od dnia 22 sierpnia 2018, Pan

3.4.3. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 15/17/08/2018 z dnia 17.08.2018 r. (protokół nr WTZ.411.21.2018.KL), do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, po próbie podjęcia zatrudnienia, został ponownie przyjęty na czas nieokreślony od dnia 22 sierpnia 2018, Pan

3.4.4. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 15/17/08/2018 z dnia 17.08.2018 r. (protokół nr WTZ.411.21.2018.KL), do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, po próbie podjęcia zatrudnienia, została ponownie przyjęta na czas nieokreślony od dnia 22 sierpnia 2018, Pani

3.4.5. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 15/17/08/2018 z dnia 17.08.2018 r. (protokół nr WTZ.411.21.2018.KL), do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, po próbie podjęcia

zatrudnienia, została ponownie przyjęta na czas nieokreślony od dnia 22 sierpnia 2018, Pani

3.4.6. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 19/08/10/2018 z dnia 08.10.2018 r. (protokół nr WTZ.411.26.2018.JK), po okresie próbnym, do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na czas nieokreślony od 11 października 2018, uczestniczkę Panią

3.4.7. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 20/19/10/2018 z dnia 19.10.2018 r. (protokół nr WTZ.411.28.2018.GP), po okresie próbnym, do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na czas nieokreślony od 23 października 2018, uczestnika Pana

3.4.8. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 23/19/10/2018 z dnia 19.10.2018 r. (protokół nr WTZ.411.28.2018.GP), po okresie próbnym, do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na czas nieokreślony od 29 października 2018, uczestnika Pana

3.4.9. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 24/23/11/2018 z dnia 23.11.2018 r. (protokół nr WTZ.411.35.2018.AS), po okresie próbnym, do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na czas nieokreślony od 1 grudnia 2018, uczestnika Pana

3.4.10. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 25/21/12/2018 z dnia 21.12.2018 r. (protokół nr WTZ.411.32.2018.AH), po okresie próbnym, do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na czas nieokreślony od 1 stycznia 2019, uczestnika Pana

3.4.11. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 26/21/12/2018 z dnia 21.12.2018 r. (protokół nr WTZ.411.35.2018.AS), po okresie próbnym, do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na czas nieokreślony od 1 stycznia 2019, uczestniczkę Panią

4. Kadra WTZ na dzień 31.12.2018 roku:

4.1. Liczba osób zatrudnionych - 15 osób na umowę o pracę i 4 osoby na umowę zlecenie.

4.2. Liczba etatów – 11,375

4.3. Charakterystyka zatrudnienia:

Stanowisko	Wykształcenie	Tytuł	Etat	Data zatrudnienia	Forma zatrudnienia	Uwagi
Kierownik	wyższe	mgr inż.	1	02.01.2001 r.	Umowa o pracę	
Starszy terapeuta zajęciowy	wyższe	mgr	1	16.01.2001 r.	Umowa o pracę	
Starszy terapeuta zajęciowy	średnie	-	1	18.09.2007 r.	Umowa o pracę	
Starszy terapeuta zajęciowy	wyższe	licencjat	$\frac{7}{8}$	01.02.2008 r.	Umowa o pracę	od 1.09.2018 do 31.12.2018 – na urlopie bezpłatnym
Instruktor terapii zajęciowej	wyższe	mgr	$\frac{3}{4}$	01.12.2012 r.	Umowa o pracę	urlop rodzicielski
Główna księgową	średnie	technik	1	01.04.2013 r.	Umowa o pracę	
Starszy terapeuta zajęciowy	wyższe	mgr	$\frac{3}{4}$	01.01.2015 r.	Umowa o pracę	
Starszy terapeuta zajęciowy	wyższe	licencjat	1	01.12.2016 r.	Umowa o pracę	
Aspirant pracy socjalnej	średnie	-	$\frac{7}{8}$	27.03.2017 r.	Umowa o pracę	w trakcie studiów
Kierowca	średnie	-	$\frac{1}{2}$	18.09.2017 r.	Umowa o pracę	
Psycholog	wyższe	mgr	$\frac{1}{4}$	01.12.2017 r.	Umowa o pracę	
Instruktor reintegracji zawodowej	średnie	-	$\frac{3}{4}$	01.09.2018	Umowa na zastępstwo	za pracownicę przebywającą na urlopie bezpłatnym
Terapeuta zajęciowy	średnie	-	$\frac{7}{8}$	01.10.2018	Umowa o pracę	
Terapeuta zajęciowy	wyższe	mgr	$\frac{3}{4}$	15.10.2018	Umowa o pracę	
Fizjoterapeuta	wyższe	licencjat	$\frac{3}{4}$	01.11.2018	Umowa o pracę	w trakcie studiów magisterskich
Sprzątaczką	-	-	-	-	Umowa zlecenie	
Sprzątaczką	-	-	-	-	Umowa zlecenie	
Obsługa kotłowni gazowej	-	-	-	-	Umowa zlecenie	
Informatyk	-	-	-	-	Umowa zlecenie	

W roku sprawozdawczym miała miejsce duża fluktuacja kadry, co utrudniało realizację planów pracy i Indywidualnych Programów Rehabilitacji oraz ciągłość w terapii Uczestników. Liczne zmiany kadrowe spowodowane były zmieniającym się

rynkiem pracy i niskimi wynagrodzeniami. Rok 2018 charakteryzował się małym zainteresowaniem pracą na stanowisku terapeuty zajęciowego oraz brakiem na rynku pracy osób odpowiednio wykształconych do wykonywania tego zawodu.

5. Działalność Rady Programowej WTZ

5.1. Radę Programową tworzą następujący pracownicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim:

- kierownik (przewodnicząca Rady Programowej),
- terapeuci i starsi terapeuci zajęciowi,
- instruktor reintegracji zawodowej,
- psycholog,
- aspirant pracy socjalnej,
- fizjoterapeuta.

5.2. Zadania Rady Programowej:

- ustalanie tygodniowych planów pracy,
- kwalifikowanie nowych uczestników do Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- przygotowywanie rocznych Indywidualnych Programów Rehabilitacji dla wszystkich uczestników WTZ,
- dokonywanie semestralnej oceny realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników przy ich udziale, okresowej oceny rocznej i oceny kompleksowej,
- ustalanie składów osobowych poszczególnych grup terapeutycznych,
- określanie wysokości i zasad przyznawania i dysponowania środkami finansowymi związanymi z treningiem ekonomicznym,
- nagradzanie i karanie uczestników,
- podejmowanie decyzji o skreśleniu z listy uczestników Warsztatów.

5.3. Praca Rady Programowej w roku sprawozdawczym:

Posiedzenia Rady Programowej WTZ w okresie sprawozdawczym odbywały się systematycznie i są udokumentowane w formie protokołów. W 2018 roku odbyło się 35 spotkań Rady Programowej.

W dniu 5 stycznia 2018 roku, Rada przeanalizowała zasadność treningu ekonomicznego w formie gotówkowej wobec wszystkich uczestników i określiła wysokość środków finansowych przyznawanych w ramach treningu. Ustalono, że w treningu ekonomicznym w formie gotówkowej będą brali udział wszyscy uczestnicy, a przyznana kwota pozostanie na poziomie z roku ubiegłego i wynosić

będzie 60 zł miesięcznie dla każdego uczestnika. W styczniu, członkowie Rady Programowej złożyli sprawozdania z realizacji zadań w 2017 roku i przedłożyli plany pracy na rok 2018, ustalili także składy osobowe poszczególnych grup terapeutycznych oraz grafik pełnienia dyżurów całoniedziowych i podczas przerw przez pracowników. Przez cały styczeń Rada Programowa dokonywała rocznej oceny postępów uczestników.

W marcu, członkowie Rady Programowej opracowali Indywidualne Programy Rehabilitacji na rok 2018, dla wszystkich uczestników. W dniu 19 lutego 2018 roku odbyło się zebranie Rady Programowej z rodzicami/opiekunami uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej. Tematem zebrania było m.in.:

- przedstawienie nowych pracowników,
- informacja o terapeutach - wychowawcach poszczególnych uczestników,
- ustalenie składu Rady Rodziców na rok 2018,
- podsumowanie realizacji zadań w 2017 roku,
- omówienie poczynionych w ramach terapii postępów uczestników, ich funkcjonowania w grupie, dyscypliny, celowości działania WTZ (zwłaszcza w ramach rehabilitacji zawodowej);
- przedstawienie informacji na temat planowanych zmian w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- informacja na temat tworzonej Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „Rzeka”, jej formie organizacyjno-prawnej, profilu działalności oraz piątku uczestników WTZ, którzy mają być w niej zatrudnieni;
- przypomnienie zasad prowadzenia treningu ekonomicznego w WTZ,
- profilaktyka zdrowotna,
- aktualizacja oświadczeń o przyjmowanych lekach,
- przedstawienie rodzicom kalendarium imprez i zajęć dodatkowych na rok 2018.

Po zebraniu ogólnym, podczas spotkań indywidualnych pracowników z rodzicami, terapeuci zapoznali rodziców z ocenami rocznym i kompleksowymi oraz przedstawili swoje propozycje i przyjęli sugestie rodziców/opiekunów do Indywidualnych Programów Rehabilitacji na 2019 rok.

W czerwcu, lipcu i sierpniu, członkowie Rady Programowej pracowali nad okresową oceną postępów w pierwszym półroczu 2018 roku, przy udziale uczestników.

W okresie sprawozdawczym, Rada podjęła 26 decyzji w tym:

- jedną o ustaleniu wysokości treningu ekonomicznego i liczbie osób mających brać w nim udział,

- sześć o przyjęciu do udziału w zajęciach WTZ na okres próbny,
- trzy o przedłużeniu okresu próbnego,
- siedem o przyjęciu do udziału w zajęciach WTZ na czas nieokreślony, po okresie próbnym;
- jedną (dotyczącą czterech osób) o przyjęciu do udziału w zajęciach WTZ, po próbie podjęcia zatrudnienia,
- pięć o skreśleniu z listy uczestników z powodu podjęcia zatrudnienia w Krośnieńskiej spółdzielni socjalnej „Rzeka”,
- jedną (dotyczącą czterech osób) o skreśleniu z listy uczestników z powodu podjęcia zatrudnienia na umowę zlecenia,
- dwie o nieprzyjęciu do udziału w zajęciach WTZ z powodu braku miejsc.

Ponadto dokonano trzyletniej oceny kompleksowej 23 uczestników.

Na każdym spotkaniu Rady, jej członkowie zatwierdzali protokoły z poprzednich spotkań, omawiali plany pracy na cały tydzień oraz sprawy bieżące, dotyczące podstawowej działalności terapeutycznej jednostki i problemów dotyczących uczestników oraz prowadzonej wobec nich rehabilitacji.

6. Sposób realizacji, rodzaje, formy i metody rehabilitacji prowadzonej w WTZ

6.1. WTZ jest placówką pobytu dziennego, czynną od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.00. W roku sprawozdawczym, uczestnicy brali udział w zajęciach terapeutycznych, w zależności od możliwości dojazdu, w godzinach od 7.00 do 14.00 lub od 8.00 do 15.00.

6.2. Zgodnie z art.10 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, warsztaty terapii zajęciowej zalicza się do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej. W ciągu całego okresu sprawozdawczego, w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, wspierano **rehabilitację zawodową, społeczną, leczniczą**, a także **psychologiczną**, osób z różnymi niepełnosprawnościami, poprzez stosowanie odpowiednich rodzajów, metod, technik i form terapii, zmierzających do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,

- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Dla wielu z naszych uczestników, rehabilitacja prowadzona w WTZ była jedyną formą rehabilitacji, w jakiej brali udział w minionym roku.

6.3. Każdy z uczestników realizował Indywidualny Program Rehabilitacji, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu, obserwacji, działań i zachowań w WTZ oraz szczegółowej oceny rocznej. Realizowane w WTZ Indywidualne Programy Rehabilitacji są okresowo oceniane i modyfikowane.

Indywidualny Program Rehabilitacji zawiera:

- rodzaje, metody, techniki i formy rehabilitacji,
- zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,
- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

Uczestnicy realizowali swoje Indywidualne Programy Terapii w pracowniach według indywidualnych wskazań i potrzeb. Nad przygotowaniem i realizacją Indywidualnych Programów Rehabilitacji dla poszczególnych uczestników, czuwał terapeuta-wychowawca, we współpracy z całym zespołem terapeutycznym. Każdy terapeuta był wychowawcą maksymalnie 6-ciu uczestników i odpowiadał za przygotowanie i realizację Indywidualnych Programów Rehabilitacji, a także ocenę efektów terapii (co pół roku, przy udziale uczestnika) oraz realizacji IPR (raz w roku). Do obowiązków wychowawcy należał także kontakt z rodzicami lub opiekunami prawnymi wychowanków oraz zdawanie relacji Radzie Programowej z procesu rehabilitacji i oceny okresowej wychowanków.

6.4. Rehabilitacja, prowadzona w WTZ, w roku sprawozdawczym odbywała się głównie poprzez terapię zajęciową, prowadzoną w 8 pracowniach terapeutycznych:

6.4.1. gospodarstwa domowego,

- 6.4.2. plastycznej,
- 6.4.3. komputerowej,
- 6.4.4. krawiecko-hafciarskiej,
- 6.4.5. artystycznej,
- 6.4.6. ogólnotechnicznej,
- 6.4.7. florystycznej,
- 6.4.8. rozwoju zawodowego i osobistego.

6.5. Formy terapii zajęciowej stosowane w Warsztatach Terapii Zajęciowej:

- 6.5.1. grupowa - polegająca na wykonywaniu różnych bądź tych samych zadań przez kilka osób (najczęściej uczestników przebywających w danej pracowni); grupy były tworzone celowo lub powstawały samorzutnie na zasadzie zainteresowań uczestników, lub konieczności dołączenia do grupy w związku z nieobecnością któregoś z terapeutów;
- 6.5.2. zbiorowa - wszyscy uczestnicy wykonują jednocześnie tę samą pracę, chociaż pracują we właściwym dla nich tempie lub biorą udział w tym samym rodzaju terapii, prowadzonej jedną metodą za pomocą tej samej techniki i użyciu tych samych narzędzi; najczęściej były to: społeczności, wyjazdy i wycieczki, imprezy i spotkania z zakresu integracji społecznej;
- 6.5.3. indywidualna – uczestnik wykonuje zadania specjalnie dla niego przeznaczone/przygotowane, dobrane tak, aby korygowały jego zaburzone sfery w sposób indywidualny.

6.6. Rodzaje terapii zajęciowej prowadzonej w WTZ w Krośnie Odrzańskim:

- 6.6.1. ergoterapia – terapia pracą, terapia poprzez zajęcia manualne;
- 6.6.2. socjoterapia – terapia zaburzeń zachowania i zaburzeń emocjonalnych w toku spotkań grupowych, towarzyskich;
- 6.6.3. arteterapia – terapia sztuką, kontakt bierny lub czynny ze sztuką i kulturą.

6.7. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach ergoterapii:

- 6.7.1. bukieciarstwo, florystyka;
- 6.7.2. zielarstwo,
- 6.7.3. ogrodnictwo,
- 6.7.4. hafciarstwo,
- 6.7.5. krawiectwo,
- 6.7.6. tkactwo,
- 6.7.7. dziewiarstwo,

- 6.7.8. stolarstwo,
- 6.7.9. gastronomia,
- 6.7.10. prace porządkowe,
- 6.7.11. drobne naprawy.

6.8. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach socjoterapii:

- 6.8.1. ludoterapia/zabawoterapia,
- 6.8.2. terapia ruchem,
- 6.8.3. trening umiejętności społecznych,
- 6.8.4. trening w zakresie czynności życia codziennego,
- 6.8.5. trening ekonomiczny,
- 6.8.6. autoprezentacja,
- 6.8.7. rekreacja,
- 6.8.8. relaksacja,
- 6.8.9. silwoterapia,
- 6.8.10. metody dydaktyczne,
- 6.8.11. metody behawioralne
- 6.8.12. edukacja seksualna.

6.9. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach arteterapii:

- 6.9.1. rysunek,
- 6.9.2. papieroplastyka,
- 6.9.3. malarstwo,
- 6.9.4. grafika,
- 6.9.5. pirografia,
- 6.9.6. sztuki użytkowe,
- 6.9.7. zdobnictwo i dekoratorstwo,
- 6.9.8. muzykoterapia,
- 6.9.9. biblioterapia,
- 6.9.10. filmoterapia,
- 6.9.11. esteterapia.

6.10. Metody terapii prowadzonej w WTZ realizowane były w roku sprawozdawczym za pomocą wybranych przez kadrę merytoryczną **technik terapii**, przy użyciu dostępnych **narzędzi**, zgodnie z Indywidualnymi Programami Rehabilitacji.

6.11. Realizacja planów terapii w poszczególnych pracowniach w okresie sprawozdawczym:

6.11.1. Pracownia ARTYSTYCZNA:

W ramach ergoterapii w tej pracowni, w roku sprawozdawczym, wykorzystywano następujące metody:

- dziewiarstwo – szydełkowanie i robienie na pięciu drutach, zwijanie włóczki w kłębki, robienie pomponów i innych ozdób z włóczki;
- tkactwo – pętelkowanie i zwijanie włóczki, tkanie na krośnie;
- stolarstwo – szlifowanie ręczne papierem ściernym gotowych elementów drewnianych.
- prace porządkowe – segregowanie i układanie materiałów do terapii, zamiatanie (posługiwanie się miotłą, zmiotką i szufelką), sprzątanie swojego miejsca pracy w tym zasuwanie krzesła, sprzątanie terenu wokół budynku WTZ;

W ramach arteterapii zrealizowano:

- papieroplastykę - zwijanie kwiatków z papieru,
- malarstwo – malowanie pędzlami i tapowanie gąbką pudełek, skrzynek, koszyków desek i innych elementów drewnianych;
- zdobnictwo i dekoratorstwo – ozdabianie pudełek, desek i innych elementów drewnianych techniką decoupage;
- biblioterapię – słuchanie i omawianie słuchowisk, czytanie głośne fragmentów książek, wierszy, legend, baśni i ich omawianie;

W ramach socjoterapii zastosowano:

- ludoterapia/zabawoterapia – układanie puzzli, gry planszowe, krzyżówki, łamigłówki;
- trening umiejętności samoobsługowych – wiązanie sznurowadeł;
- metody dydaktyczne – asymilacja wiedzy (pogadanki, dyskusje);
- rekreacja – spacer, wyjście nad jezioro w Osiecznicy.

6.11.2. Pracownia FLORYSTYCZNA:

Program rehabilitacji w pracowni florystycznej obejmował ergoterapię, socjoterapię i arteterapię. W ramach rehabilitacji uczestników w roku sprawozdawczym:

- kontynuowano realizację programu oddziaływań terapeutycznych związanych z rozbudzaniem poczucia piękna i estetyki w otaczającym środowisku oraz usprawnianiem manualnym uczestników, w ramach którego uczestnicy udoskonalali umiejętności wykonywania kwiatów z różnorodnych materiałów

oraz ćwiczyli tworzenie kompozycji florystycznych płaskich i przestrzennych z żywych i suszonych roślin, a także uczyli się rozpoznawać i nazywać zioła i kwiaty, wykonywali stroiki okolicznościowe;

- kontynuowano realizację założeń dotyczących kształtowania postaw zawodowych i społecznych,
- realizowano zajęcia z aromaterapii – (inhalacja, kominek aromatyczny) jako formę uzupełnienia innych terapii i relaksacji. Zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród uczestników;
- realizowano pedagogizację społeczną jako proces włączenia osób z niepełnosprawnością w funkcjonowanie społeczności lokalnej. Zajęcia realizowane były poprzez włączanie uczestników w różne zadania społeczne (kiermasze, treningi społeczne) i integracyjne (olimpiady, zabawy taneczne, festyny, uroczystości miejskie i patriotyczne);
- ogrodnictwo i hortiterapię – wykorzystano ogród działkowy do terapii z podziałem na bierną (relaksacja) i czynną (wszelkiego rodzaju prace ogrodnicze z zachowaniem odpowiedniej kolejności). Zajęcia cieszyły się średnim zainteresowaniem. W kolejnym roku zajęcia będą realizowane z naciskiem na terapię bierną polegającą na relaksacji.
- przetwarzanie zebranych plonów i ziół - współpraca z pracownią gospodarstwa domowego;
- zrealizowano zajęcia z zakresu fitoterapii - rozpoznawanie gatunków ziół, zbiorów ze środowisk naturalnych, suszenie, przetwarzanie, wykorzystywanie. Zajęcia cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem uczestników.
- we współpracy z pracownią krawiecką, artystyczną, plastyczną i techniczną, przygotowano prace okolicznościowe, przeznaczone do sprzedaży na kiermaszach.

6.11.3. Pracownia gospodarstwa domowego:

Zajęcia ramowe z zakresu gospodarstwa domowego zrealizowane w roku sprawozdawczym:

- planowanie menu tygodniowego,
- układanie listy zakupów i jej realizacja,
- ergoterapia – nauka przygotowywania dań o różnym stopniu trudności, w zależności od możliwości psychofizycznych uczestników i kosztowanie tych dań przez małą grupę biorącą udział w rehabilitacji;

- ergoterapia - przygotowywanie posiłku regeneracyjnego dla całej grupy uczestników WTZ, zgodnie z założonym menu tygodniowym;
- porządkowanie miejsca pracy po zakończonych zajęciach.

W ramach rehabilitacji w pracowni gospodarstwa domowego realizowane były następujące bloki zajęć:

- Kuchnia domowa:
 - nauka przygotowywania dań z warzyw i owoców sezonowych,
 - nauka obróbki termicznej warzyw,
 - nauka przedłużania okresu przydatności do spożycia warzyw i owoców – wekowanie (pasteryzowanie), zamrażanie;
 - nauka wykonywania dań mącznych oraz z użyciem gotowego makaronu,
 - nauka krojenia różnych produktów spożywczych (pieczywa, warzyw, owoców, mięsa),
 - wyszukiwanie przepisów za pomocą Internetu, książki kucharskiej lub czasopism kulinarnych,
 - tworzenie przepisów na użytek własny uczestników,
 - utrwalanie pozytywnych nawyków żywieniowych,
 - rozpoznawanie rodzaju kasz,
 - nauka wykonywania dań z kasz i ryżu,
 - nauka wykonywania sosów z użyciem różnych gatunków mięs,
 - nauka ekonomicznego wykorzystywania produktów,
 - pieczenie ciasteczek.
- Porządkowanie miejsca pracy:
 - doskonalenie umiejętności i sprawności porządkowania świetlicy WTZ po posiłkach oraz uroczystościach okolicznościowych,
 - porządkowanie swojego stanowiska pracy,
 - porządkowanie pracowni gospodarstwa domowego,
 - doskonalenie umiejętności prasowania,
 - nauka umiejętnego używania środków chemicznych,
 - doskonalenie umiejętności prania w pralce automatycznej (ścierki kuchenne, fartuchy itp.),
 - nauka odpowiedniego mycia przedmiotów i powierzchni, stosując odpowiednie środki,
 - mycie naczyń ręczne i w zmywarce,

- układanie przedmiotów kuchennych w odpowiednich szafkach i szufladach,
- utrzymywanie porządku w lodówce,
- nauka odpowiedniego przechowywania produktów spożywczych,
- doskonalenie umiejętności ścierania kurzu oraz porządkowania regałów świetlicowych.
- Mała ekonomia domowa:
 - trening orientacji w cenach podstawowych produktów używanych w gospodarstwie domowym,
 - planowanie wydatków na prowadzenie gospodarstwa domowego, dysponując budżetem w wysokości 2.000 zł,
 - nauka oszczędnego wykorzystania produktów.
- Przygotowanie do udziału w olimpiadach:
 - Olimpiadzie Rękodzieła Artystyczno - Użytkowego w Międzyrzeczu (przygotowanie sałatki ryżowej i jej estetyczne podanie - udekorowanie).
- Przygotowywanie posiłków na imprezy okolicznościowe:
 - spotkanie integracyjno-edukacyjne „Szkolandia” – zajęcia kulinarne z dziećmi w ramach integracji społecznej,
 - maratony filmowe,
 - śniadanie Wielkanocne,
 - spotkanie opłatkowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

6.11.4. Pracownia komputerowa:

W ramach zajęć w pracowni w roku sprawozdawczym zrealizowano:

- Naukę pisania pism użytkowych typu: opis statyczny, dynamiczny, ogłoszenie kupna i sprzedaży, post internetowy, e-mail, ulotka reklamowa, usprawiedliwienie, zaproszenie, życzenia, sprawozdania z imprez organizowanych przez WTZ, jak i wszelkich wyjazdów do innych placówek oraz wycieczek.

Realizowane cele w ramach powyższych zajęć:

- nabycie umiejętności komponowania wypowiedzi np. pism urzędowych, okolicznościowych, zarówno oficjalnych jak i prywatnych;
- poznanie schematów komunikacji tekstem,
- wykorzystanie nabytych umiejętności w praktyce.

- Opracowywanie projektów graficznych i wykonywanie dyplomów, zaproszeń, kartek okolicznościowych, ulotek, prostych wizytówek, karteczek imiennych na prezenty, winietek, zawieszek na prace itp. według potrzeb WTZ. W minionym roku wykonano: dyplomy za udział w turnieju Darta i Kręgli, dyplomy w ramach podziękowań darczyńcom i osobom wspierającym przedsięwzięcia realizowane przez WTZ, życzenia, zaproszenia na imprezy organizowane przez WTZ.
- Pracę z edytorem tekstu – Microsoft Word:
 - przepisywanie tekstu – wszelkie teksty wykorzystywane do zajęć w pracowni komputerowej, przepisy kulinarne, teksty piosenek, wiersze, pisma wg potrzeb uczestników,
 - przepisywanie tekstu afirmacji w ramach zajęć motywacyjnych i relaksacyjnych,
 - kopiowanie i wstawianie tekstu,
 - wykorzystanie narzędzi z paska formatu.
- Archiwizację fotografii dokumentacyjnej i pamiątkowej WTZ.
- Naukę korzystania z wyszukiwarek internetowych.
- Naukę zakładania skrzynek pocztowych, wysyłania i odbierania wiadomości e-mail.
- Naukę korzystania z portali społecznościowych.
- Filmoterapię. W roku sprawozdawczym odbyły się cztery maratony filmowe.
- Doskonalenie sprawności manualnej, refleksu, koordynacji percepcyjno – motorycznej oraz koncentracji uwagi poprzez granie w gry komputerowe, zręcznościowe i logiczne dla osób z trudnościami w czytaniu i pisaniu oraz osób z zaburzeniami motoryki małej.
- Cykl zajęć: *Relaksacja jako metoda radzenia sobie w sytuacjach stresowych*. Stosowane metody relaksacyjne podczas relaksacji indywidualnej – wizualizacje i afirmacje oraz muzyka relaksacyjna. Praca indywidualna polegała na zastosowaniu muzykoterapii biernej wobec uczestników, uwzględniając ich indywidualne, bieżące potrzeby, stan zdrowia i nastroj. Zajęcia grupowe z zakresu relaksacji, przeznaczone były dla osób chętnych i wykraczały poza program zajęć pracowni komputerowej.

Podczas zajęć stosowano następujące metody relaksacji:

 - relaksacja dźwiękiem – muzyka tybetu (misy tybetańskie), mantry, muzyka chill out, muzyka Indian itp.

- progresywna relaksacja mięśni wg *Jacobsona*, trening autogenny Schultza, programowanie podświadomości wg Paula McKenna, afirmacje, wizualizacje, medytacje wg Elżbiety Krzyżaniak - Centrum Szczęśliwego człowieka itp.

Zajęcia realizowane były zgodnie z bieżącymi potrzebami uczestników – czas trwania relaksacji: 20 – 60 minut. W roku sprawozdawczym zrealizowano 10 godzin relaksacji.

Zrealizowane cele:

- wyciszenie,
- obniżenie progu wrażliwości zmysłów - szczególnie u osób z nadpobudliwością psychoruchową,
- złagodzenie napięć,
- poprawa nastroju,
- odreagowanie stresu wynikającego z sytuacji osobistej,
- poprawa samooceny i wzrost samoakceptacji,
- wzrost motywacji do działania,
- aktywizacja uczestnika.

6.11.5. Pracownia krawiecko-hafciarska:

W roku sprawozdawczym, w ramach ergoterapii, uczestnicy:

- utrwalali znajomość podstawowych przepisów BHP (bezpieczne użytkowanie przyborów krawieckich, maszyn do szycia i innych sprzętów w pracowni),
- doskonalili umiejętność obsługi wieloczynnościowej maszyny do szycia ćwicząc:
 - włączanie i wyłączanie,
 - zakładanie nici,
 - dobór i ustawienie odpowiedniego ściegu do wykonywanej pracy,
 - zmianę igły i stopki,
 - konserwację;
- uczyli się szyc ręcznie ściegiem przed igłą i ściegiem za igłą,
- uczyli się szyc zabawki i przytulanki z tkanin o różnej fakturze i grubości,
- uczyli się szyc maszynowo rzeczy użytkowe:
 - poduszki,
 - fartuchy kuchenne,
 - torby na zakupy,
 - kaptcie,

- poszewki,
- ozdoby wielkanocne i bożonarodzeniowe;
- doskonalili haft przed igłą,
- doskonalili haft gobelinowy na kanwie drukowanej,
- doskonalili haft krzyżkowy na kanwie drukowanej,
- doskonalili technikę filcowania na sucho:
 - płaskie elementy dekoracyjne.

W ramach pracowni odbywały się także treningi higieny osobistej poprzez naukę i utrwalanie:

- nawyku codziennej kąpieli/brania prysznica,
- czynności mycia zębów po posiłkach,
- umiejętności obsługi pralki automatycznej,
- czynności segregowania i prania odzieży,
- umiejętności rozwieszania prania.

W zakresie socjoterapii prowadzono pogadanki i dyskusje na temat:

- higieny osobistej,
- dostosowania ubioru do pogody i okoliczności,
- zdrowia,
- organizacji czasu wolnego.

6.11.6. Pracownia ogólnotechniczna:

W ramach tej pracowni, głównie w zakresie ergoterapii, w roku sprawozdawczym zrealizowano:

- Kształtowanie umiejętności posługiwania się narzędziami i maszynami które znajdują się w pracowni technicznej:
 - praca przy wyrzynarce stołowej i ręcznej,
 - praca przy pile tarczowej stołowej,
 - praca przy wiertarce stołowej,
 - używanie szlifierki oscylacyjnej, taśmowej, wiertarki i wkrętarki.
- Nabywanie umiejętności pracy w grupie:
 - przygotowanie do pracy w grupie poprzez przydzielanie każdemu z uczestników części zadania do wykonania, wielozadaniowość, współzależność i zwracanie uwagi na wspólną odpowiedzialność za zleczone zadanie.

- Ćwiczenie dokładności podczas wykonywania prac dla pracowni technicznej, oraz zleconych przez inne pracownie:
 - kształtowanie umiejętności dokładnego wycinania wyrzynarką odrysowanych elementów na sklejkę, desce, płycie,
 - nauka dokładnego wymiarowania (przy pomocy kątowników, linijek stolarskich), rysowania z szablonów;
 - kształtowanie umiejętności dokładnego szlifowania gotowych elementów ze sklejki przy pomocy szlifierek oraz papieru ściernego;
 - nauka podstaw rysunku technicznego.
- Zminimalizowanie nadmiernego napięcia psychoruchowego, rozwijanie mięśni palców, ramion, nadgarstka:
 - szlifowanie ręczne elementów ze sklejki, deski, drewna, płyty;
 - oprawa prac malarskich oraz fotografii,
 - wykonywanie ozdób z drewna.
- Rozwinięcie nawyku trzymania porządku na stanowisku pracy:
 - sprzątanie każdorazowo stanowiska pracy po wykonaniu zadania,
 - umiejętne przygotowanie stanowiska pracy,
 - dbałość o czystość maszyn,
 - sprzątanie całej pracowni.
- Edukację bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w maszyny oraz przy pomocy elektronarzędzi:
 - kształtowanie umiejętności bezpiecznej pracy na maszynach i przy pomocy elektronarzędzi (instruktaż słowny i praktyczny, analiza instrukcji bhp),
 - zapoznanie uczestników z ryzykiem zachowań niebezpiecznych, łamaniem przepisów bhp;
 - zapoznanie ze środkami ochrony indywidualnej i metodyką ich stosowania.

6.11.7. Pracownia plastyczna:

W roku sprawozdawczym w ramach arteterapii w tej pracowni, uczestnicy:

- nabywali i doskonalili swoje umiejętności za pomocą następujących technik:
 - wypalanie w drewnie pirografem z różnymi końcówkami,
 - malowanie obrazów na płytach pilśniowych farbami akrylowymi,
 - malowanie farbami akrylowymi na sklejkę,
 - malowanie elementów wyciętych ze sklejki (głowy reniferów, bałwanki, mikołaje),

- szkicowanie ołówkami,
- kolorowanie gotowych modułów grafomotorycznych oraz figur geometrycznych i mandali,
- pisanie po śladzie,
- klejenie klejem na gorąco,
- cekinowanie bombek styropianowych,
- eksperymentowanie z pieczętkami, patyczkami, masą solną, ziarenkami kawy itp.;
- wyrabiali poczucie estetyki poprzez dbanie o całoroczny i okolicznościowy wystrój korytarza,
- przygotowywali prace plastyczne na kiermasze,
- nowi uczestnicy uczyli się rozpoznawać kolory podstawowe i od nich pochodne,
- uczyli się korzystania z wyszukiwarki internetowej w celu szukania pomysłów, wzorów i inspiracji do tworzenia prac.

W ramach edukacji społecznej i integracji, za pomocą metody dydaktycznej – asymilacji wiedzy (pogadanka, dyskusja, pokaz) oraz technik artystycznych, niewidomy uczestnik edukował i wprowadzał w świat osoby niewidomej dzieci ze wszystkich krośnieńskich przedszkoli i oddziału przedszkolnego w Osiecznicy.

6.11.8. Pracownia rozwoju zawodowego i osobistego:

W ramach **rehabilitacji zawodowej**, uczestnicy w roku sprawozdawczym:

- przeglądali i analizowali oferty pracy zamieszczone w Internecie i innych massmediach. W ramach zajęć omawiano znalezione ogłoszenia pod względem kwalifikacji jakie trzeba posiadać do wykonywania danej pracy, dokumentów jakie trzeba złożyć u pracodawcy, charakterystyki zawodu itp.;
- tworzyli dokumenty aplikacyjne,
- rozwiązywali i analizowali testy: osobowości, kompetencji zawodowych, zainteresowań;
- ćwiczyli rozmowy z pracodawcą odgrywając scenki.

W ramach **zajęć rewalidacyjnych** realizowano:

- ćwiczenia mające na celu doskonalenie umiejętności pisania, czytania, liczenia poprzez gry i zabawy;
- rozwiązywanie stworzonych przez siebie matematycznych kart pracy,

- ćwiczenia grafomotoryczne np. pisanie po śladzie, wypełnianie kształtów o różnym stopniu trudności;
- gry i zabawy logiczne,
- ćwiczenia wspomagające koncentrację – wypełnianie kart pracy o różnych stopniach trudności.

W ramach **rehabilitacji społecznej** pracowano nad:

- wzmacnianiem poczucia własnej wartości poprzez ćwiczenia i rozmowy,
- umiejętnością obsługi poczty elektronicznej, mediów społecznościowych, sprzętu elektronicznego np. telefonu komórkowego, laptopa, projektora;
- motywacją uczestników do podjęcia działania w zakresie zmiany swojej sytuacji życiowej,
- wspieraniem uczestników w trudnych sytuacjach życiowych,
- mobilizowaniem uczestników do podjęcia aktywności poprzez uczestnictwo w spotkaniach i imprezach integracyjnych,
- umiejętnością pracy w grupie.

6.12. **Rehabilitacja fizyczna:**

Rehabilitacją fizyczną w okresie sprawozdawczym objętych było 41 uczestników. Według ułożonego planu zajęć, uczestnicy korzystali z fizjoterapii 2 do 3 razy w tygodniu. Częstotliwość ćwiczeń podyktowana była stopniem upośledzenia układu ruchowego.

W ramach rehabilitacji ruchowej w 2018 roku prowadzono zajęcia z zakresu:

- Motoryki dużej (poprawy ogólnej sprawności fizycznej, normalizacji napięcia mięśniowego, eliminacji przykurczów) w skład tych ćwiczeń wchodziły:
 - ćwiczenia grupowe i indywidualne ogólnousprawniające na materacach, przy drabinkach, w siadzie z wykorzystaniem piłek rehabilitacyjnych, lasek oraz innych przyrządów wspomagających rehabilitację;
 - ćwiczenia wzmacniające górne i dolne partie ciała,
 - ćwiczenia poprawiające równowagę i koordynację ruchową,
 - ćwiczenia czynne, czynno-bierne, czynne z oporem, siłowe,
 - trening stacyjny na przyrządach na sali gimnastycznej: rower, step, bieżnia, orbitrek, ćwiczenia z ciężarkami, ćwiczenia na ławeczce;
 - masaż leczniczy,
 - nordic walking, doskonalenie techniki chodu, przypomnienie i nauka zasad prawidłowego chodu z kijami,

- gra w gry sportowe: tenis stołowy, piłka nożna.
- Motoryki małej (poprawy koordynacji wzrokowo – ruchowej, wzmocnienie mięśni kończyn górnych):
 - ćwiczenia manualne dłoni,
 - układanie układanek konstrukcyjnych o podstawowym, średnim i zaawansowanym stopniu trudności,
 - turniej dart, turniej kręgli, Boccia.
- Wydolności oddechowej:
 - ćwiczenia wysiłkowe,
 - ćwiczenia oddechowe wykonywane na bieżąco, każdego dnia.
- Organizacji czasu wolnego:
 - muzykoterapia (relaksacja),
 - gra w siatkówkę (doskonalenie techniki odbicia sposobem górnym i dolnym),
 - wspólne spacerowanie,
 - gry i zabawy zręcznościowe: rzut lotkami, rzut piłkami, doskonalenie podania i chwytu.

6.13. Uczestnicy mogli także skorzystać z pomocy psychologicznej.

W roku 2018 psycholog, zatrudniony w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, zrealizował następujące działania:

- Prowadzenie rozmów wspierających z uczestnikami WTZ:
 - rozmowy w sytuacjach trudnych (np. sprawy rodzinne, pogorszenie stanu zdrowia),
 - udzielanie wsparcia emocjonalnego i informacyjnego,
 - w formie regularnych spotkań lub pojedynczych rozmów prowadzonych na bieżąco.
- Prowadzenie rozmów motywujących z uczestnikami WTZ:
 - w formie regularnych spotkań lub pojedynczych rozmów prowadzonych na bieżąco.
- Prowadzenie rozmów i konsultacji z Uczestnikami Zajęć Klubowych:
- Prowadzenie spotkań społeczności:
 - spotkania odbywały się regularnie, 2-3 razy w miesiącu.
- Prowadzenie pogadarek i warsztatów profilaktycznych:
 - rozpoczęcie cyklu grupowych warsztatów z zakresu profilaktyki,

- zrealizowano temat „Profilaktyka uzależnień od alkoholu” w 5-osobowej grupie uczestników.
- Rozmowy z członkami rodzin uczestników:
 - konsultacje telefoniczne,
 - spotkania osobiste na zebraniu z rodzicami i podczas umówionych spotkań indywidualnych.
- Prowadzenie obserwacji podczas rozmów indywidualnych i grupowych oraz spotkań społeczności:
 - ocena stanu emocjonalnego,
 - ocena dynamiki relacji w grupach,
 - ocena możliwości poznawczych.
- Przeprowadzanie badań psychologicznych oraz sporządzanie opinii na ich podstawie.
- Tworzenie dokumentacji:
 - sporządzanie Ocen Kompleksowych Uczestników,
 - konsultowanie ocen okresowych i Indywidualnych Programów Rehabilitacji.

6.14. Praca socjalna i trening ekonomiczny realizowane przez pracownika socjalnego

Aspirant pracy socjalnej, realizowała pracę socjalną i prowadziła trening ekonomiczny ze wszystkimi uczestnikami WTZ. Dodatkowo, Jej zadaniem było poszukiwanie i pozyskiwanie kandydatów na uczestników WTZ w związku z rotacją uczestników i pojawieniem się wolnych miejsc. W roku sprawozdawczym przyjęto 6-ciu nowych uczestników.

Trening ekonomiczny odbywał się w formie bezgotówkowej i gotówkowej. Uczestnicy otrzymywali, w ramach treningu ekonomicznego, środki finansowe wypłacane zgodnie z obowiązującym w placówce *Regulaminem Organizacyjnym*. Na początku roku, Rada Programowa ustaliła wysokość środków przeznaczonych na trening ekonomicznego w kwocie 60 zł miesięcznie dla każdego Uczestnika. W celu udokumentowania treningu ekonomicznego, prowadzona była indywidualna ewidencja rozliczeń finansowych. Podstawą rozliczenia wydatkowanych środków była faktura lub paragon podpisany przez uczestnika.

Na początku roku sprawozdawczego Uczestnicy, przy wsparciu aspiranta pracy socjalnej, zaplanowali wydatki na cały rok, które zostały ujęte w Indywidualnych Programach Rehabilitacji. W ramach treningu ekonomicznego uczestnicy,

w zależności od swoich możliwości i potrzeb oraz założeń w Indywidualnych Programach Rehabilitacji:

- uczyli się wartości pieniądza,
- wypełniania druków w książeczkach oszczędnościowych,
- dokonywali prostych i/lub złożonych zakupów w małych sklepach, drogerii, na bazarze i w supermarketach;
- oszczędzali i planowali wydatki,
- ćwiczyli umiejętność gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi,
- dokonywali operacji na książeczkach oszczędnościowych PKO i kontach bankowych,
- uczyli się dokonywać samodzielnych wyborów i samodzielnego podejmowania decyzji,
- uczyli się także korzystania i dokonywania zakupu usług (wizyty u fryzjera, kosmetyczki, fotografa itp.)

Wraz z aspirantem pracy socjalnej lub terapeutą zajęciowym z pracowni gospodarstwa domowego, dokonywali zakupów w supermarketach (Biedronka, Netto, Eko, Horex i Polo Market) na potrzeby tej pracowni, wg wcześniej sporządzonej listy, przy pomocy terapeuty z pracowni gospodarstwa domowego. Nowi uczestnicy zakładali konta oszczędnościowe (od 2016 roku Bank PKO BP zlikwidował możliwość zakładania książeczek oszczędnościowych), a pozostali, w miarę potrzeb, wymieniali zużyte książeczki PKO na nowe.

Poza prowadzeniem treningu ekonomicznego, w ramach szeroko pojętej pracy socjalnej, kształtowane były umiejętności społeczne uczestników. Kształtowanie tych umiejętności oparte było na treningach społecznych, którymi objęci byli wszyscy uczestnicy. Uspołecznienie obejmowało m.in. takie zakresy jak: samodzielność, odpowiedzialność, rozwój umiejętności komunikacyjnych i kontaktów interpersonalnych, korzystanie z instytucji użyteczności publicznej, profilaktykę zdrowotną, dokonywanie samodzielnych wyborów i samodzielne podejmowanie decyzji, a także branie odpowiedzialności za podjęte decyzje. Uczestnicy uczyli się także demokracji i samorządności. Wybrali spośród siebie trzech przedstawicieli, którzy ich reprezentowali i pracowali w samorządzie uczestników. Aspirant Pracy socjalnej edukowała i wspierała ich w tych działaniach.

Ponadto aspirant pracy socjalnej, w miarę potrzeb, odwiedzała rodziny uczestników i prowadziła pracę socjalną w środowisku rodzinnym, często we współpracy z psychologiem i Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

6.15. Rehabilitacja zawodowa

Warsztaty Terapii Zajęciowej, zgodnie z art. 10 ustawy z 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, są formą aktywności wspomagającą proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

W Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, realizacja celów rehabilitacji zawodowej w roku sprawozdawczym, odbywała się przede wszystkim przez stosowanie różnorodnych techniki i metod terapii zajęciowej w ośmiu pracowniach terapeutycznych. W roku sprawozdawczym duży nacisk kładziono na ergoterapię, ale też niezbędną w pracy zawodowej socjoterapię. Aktywizację zawodową, określanie profilu zawodowego uczestników, współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy i pracodawcami realizowała pracownia rozwoju osobistego i zawodowego.

Realizację zadań tej pracowni przedstawia punkt 6.11.8. niniejszego sprawozdania.

W roku sprawozdawczym:

- pięciu uczestników podjęło pracę w Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „Rzeka”, na stanowisku - pomoc kuchenna,
- czterech uczestników ćwiczyło rozmowy kwalifikacyjne z pracodawcami,
- osoby zarejestrowane, regularnie chodziły do Urzędu Pracy na spotkania z doradcą zawodowym,
- dwanaście osób wzięło udział w projekcie „Nowi zatrudnieni”, Oś 7. Równowaga społeczna, Działanie 7.3. Programy aktywnej integracji realizowane przez inne podmioty; przygotowującym do podjęcia pracy, w szczególności na stanowisku: pomoc kuchenna;
- w ramach udziału w projekcie 10-ciu, spośród 12-tu, uczestników ukończyło kurs pomocy kuchennej i uzyskało certyfikat w tym zakresie;
- po zakończeniu projektu, czterech uczestników podjęło zatrudnienie na umowę zlecenie. Po zrealizowaniu zlecenia wrócili do WTZ.

Postępy w zakresie rehabilitacji zawodowej poczynione przez uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim w roku 2018, przedstawia punkt 7.1 niniejszego sprawozdania.

6.16. Cele i zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i integracji, realizowane w 2018 roku

Celem rehabilitacji społecznej jest włączenie osób z niepełnosprawnością we wszystkie przejawy życia społecznego, by mogły być i czuć się użytecznym i w pełni

wartościowym członkiem społeczności oraz korzystać ze wszystkich dóbr przez nią wytwarzanych, jak również przyczyniać się do ich pomnażania. Jest to proces, który ma na celu możliwie jak największe usamodzielnienie, wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Do tego, aby proces rehabilitacji społecznej mógł przebiegać i zakończyć się pomyślnie, niezbędna jest wola i przygotowanie, zarówno osoby z niepełnosprawnością, jak i społeczeństwa, które musi chcieć przyjąć tę osobę w swoje kręgi na równych prawach. Dlatego Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim starają się włączać osoby z niepełnosprawnością w życie społeczne i kulturalne miasta.

Zarówno uczestnictwo w imprezach okolicznościowych, jak i sam fakt pojawiania się uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w miejscach publicznych, (np. przy okazji realizacji treningów ekonomicznych i społecznych, czy wystaw i kiermaszów prac przez nich wykonanych), wpływa na ogólny wizerunek tych osób wśród ludzi, którzy rzadko mają kontakt z osobami z niepełnosprawnością.

Integralną częścią rehabilitacji społecznej jest przygotowanie całego społeczeństwa do wzajemnego współżycia i współpracy, co też Warsztaty Terapii Zajęciowej czynią poprzez organizację wielu przedsięwzięć kulturalnych, integracyjnych, sportowo-rekreacyjnych, konkursowych, edukacyjnych itp. skierowanych do dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz propagowanie podstawowej wiedzy o osobach z niepełnosprawnością, o ich możliwościach i ograniczeniach oraz ich rehabilitacji.

Postępy w zakresie rehabilitacji społecznej poczynione przez uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim w roku 2018, przedstawia punkt 7.2.

W roku sprawozdawczym, w planie pracy Warsztatów Terapii Zajęciowej przewidziane były także zajęcia z zakresu integracji społecznej, zrealizowane zarówno w - jak i poza godzinami pracy i siedzibą WTZ.

Zadania z zakresu integracji społecznej, w których uczestnicy WTZ wzięli aktywny udział w roku 2018, obejmujące imprezy integracyjne, sportowe, krajoznawcze i kulturalne organizowane przez WTZ w Krośnie Odrzańskim oraz przez inne jednostki, przedstawia załącznik nr 6 do niniejszego sprawozdania.

6.17. Zajęcia klubowe

W 2018 roku weszła w życie Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 poz. 1076), która dała warsztatom terapii

zajęciowej możliwość prowadzenia zajęć klubowych dla uczestników będących absolwentami WTZ, którzy opuścili placówkę w celu podjęcia zatrudnienia oraz dla osób oczekujących na przyjęcie do WTZ.

W związku z taką możliwością, w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, w lipcu 2018 roku, rozpoczęto prowadzenie zajęć klubowych dla 8 absolwentów WTZ. W sierpniu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uruchomił program pn. „Zajęcia Klubowe w WTZ”. Po złożeniu wniosku, jego pozytywnym rozpatrzeniu i podpisaniu umowy, od września 2018 do końca stycznia 2019 roku, w WTZ w Krośnie Odrzańskim, realizowany był program „Zajęcia klubowe w WTZ” dla 8 absolwentów i jednej osoby oczekującej na przyjęcie do placówki (łącznie 9-ciu osób), finansowany ze środków PFRON.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, stanowi oddzielny dokument i zostało złożone w Powiatowym Centrum Pomocy rodzinie w Krośnie Odrzańskim, w dniu 07.02.2019 roku.

6.18. Zastosowane przez zespół terapeutyczny WTZ, metody nagradzania uczestników za zaangażowanie, aktywność i osiągnięcia w realizacji Indywidualnego Programu Rehabilitacji:

- pochwały indywidualne,
- pochwały na forum podczas społeczności,
- pochwały przekazywane rodzicom/opiekunom,
- dyplomy,
- nagrody rzeczowe (w konkursach),
- wyjazdy i wyjścia dla wyróżnionych uczestników na imprezy kulturalne i integracyjne z ograniczoną ilością osób.

6.19. Zastosowane przez zespół terapeutyczny WTZ, metody karania uczestników za nieprzestrzeganie Regulaminu WTZ:

- upomnienia słowne terapeutów,
- upomnienia słowne kierownika WTZ,
- notatki służbowe,
- jednodniowe zawieszenia w prawie uczestnika.

7. Efekty i postępy w terapii uczestników:

7.1. W zakresie rehabilitacji zawodowej, postępy w roku sprawozdawczym, poczyniło 26 osób.

Rehabilitacja zawodowa			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Dojrzałość i umiejętności zawodowe	Dyscyplina pracy i przestrzeganie regulaminu WTZ	5
		Samodzielność	1
		Przygotowanie do pracy w zawodzie	1
		Wytrwałość	1
		Posługiwanie się narzędziami, urządzeniami i maszynami	1
		Pracowitość	1
2.	Sfera intelektualna	Nauka nowych umiejętności	3
		Wzbogacenie wiedzy na temat zakładów pracy	1
3.	Postawa zawodowa	Nabywanie nowych umiejętności	8
		Odpowiedzialność	2
		Dbłość o materiały i narzędzia	3
		Regularność i ciągłość w pracy	1
		Staranność i dokładność	2
		Kontynuacja pracy bez pomocy instruktora	4
		Punktualność	1
4.	Zasoby	Umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów	1
		Czyta i pisze	5
5.	Motoryka	Sprawność manualna	6
6.	Akceptacja współpracowników	Łatwość nawiązywania kontaktów	1
7.	Tempo pracy	Wpływ niepowodzeń na tempo pracy	1

7.2. W zakresie rehabilitacji społecznej, postępy w roku sprawozdawczym, poczyniło 21 osób.

Rehabilitacja społeczna			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Sfera intelektualna	Organizacja czasu wolnego	3
		Uwaga i koncentracja	1
		Zainteresowania poznawcze i kulturalne	7
		Intelektualny rozwój człowieka	7
2.	Sfera społeczna	Harmonijne współzycie w grupie	3
		Współpraca z rodzicami	1
		Tworzenie więzi i przyjaźni	3
		Umiejętność komunikowania się	5
		Przestrzeganie norm i zasad społecznych	1
3.	Sfera emocjonalno - motywacyjna	Motywacja do pracy	2
		Równowaga emocjonalna	3
		Realna ocena siebie	1
		Aktywność podczas zajęć	1
		Nawiązywanie prawidłowych relacji	4
		Zaangażowanie w kontaktach społecznych	1
4.	Ogólny stan zdrowia	Profilaktyka uzależnień	3
		Profilaktyka zdrowotna	4
5.	Higiena osobista	Czystość ciała	1
		Czystość odzieży	1

7.3. W sferze zaradności osobistej i samodzielności, postępy w roku sprawozdawczym, poczyniło 10 osób.

Czynności życia codziennego i ogólna zaradność		
L.p.	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Umiejętność dysponowania pieniędzmi i planowania wydatków	6
2.	Utrzymanie porządku w swoim najbliższym otoczeniu	2
3.	Pranie odzieży	2
4.	Samoobsługa podczas jedzenia	1
5.	Orientacja w elementarnych zasadach życia codziennego	1

8. Informacja o decyzjach podjętych przez Radę Programową po ocenie kompleksowej realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników

Rada Programowa w 2018 roku dokonała kompleksowej (trzyletniej) oceny 23 uczestników. Po dokonaniu oceny, 5 osób zakwalifikowano do podjęcia zatrudnienia i kontynuowania rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy. Osoby te podjęły pracę w Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „Rzeka”. W stosunku do jednej osoby podjęto decyzję o przedłużeniu uczestnictwa w terapii ze względu na okresowy brak możliwości podjęcia zatrudnienia. Natomiast w przypadku pozostałych 17 osób, Rada Programowa podjęła decyzję o przedłużeniu ich uczestnictwa w rehabilitacji w Warsztatach Terapii Zająciowej, ze względu na pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji.

9. Prowadzona w Warsztatach dokumentacja merytoryczna:

- Regulamin Organizacyjny Warsztatów Terapii Zająciowej w Krośnie Odrzańskim,
- plany pracy w poszczególnych pracowniach,
- dzienniki zajęć prowadzone przez pracowników WTZ,
- dokumentacja, stanowiąca podstawę do zakwalifikowania osoby z niepełnosprawnością do uczestnictwa w WTZ (podanie o przyjęcie, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności),
- dokumentacja z przebiegu treningu ekonomicznego,
- Indywidualne Programy Rehabilitacji,
- półroczne i roczne indywidualne arkusze oceny postępów w rehabilitacji zawodowej i społecznej,
- kompleksowe oceny trzyletnie,
- notatki służbowe,
- opinie psychologiczne,
- sprawozdania roczne z realizacji zadań w poszczególnych pracowniach,
- sprawozdania roczne z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych,
- sprawozdania z poszczególnych treningów lub zadań dodatkowych,
- zeszyt protokołów ze spotkań Rady Programowej Warsztatów,
- protokoły spotkań członków Rady Programowej z rodzicami/opiekunami prawnymi uczestników.

10. Współpraca z rodzinami lub opiekunami uczestników

10.1. Formy kontaktów i współpraca z rodzinami uczestników zrealizowane w roku sprawozdawczym:

- indywidualne rozmowy w WTZ,
- rozmowy telefoniczne,
- korespondencja pisemna,
- wizyty w domu rodzinnym uczestników,
- spotkania z Radą Programową Warsztatów (w okresie sprawozdawczym, odbyło się jedno zebranie z rodzicami/opiekunami uczestników WTZ, w dniu 19 lutego 2018 r.);
- uczestnictwo w imprezach okolicznościowych organizowanych przez Warsztaty.

10.2. Rodzaje pomocy świadczonej rodzinom uczestników:

- pomoc w rozwiązywaniu spraw dotyczących zdrowia uczestników Warsztatów i zmniejszających skutki ich niepełnosprawności,
- pomoc przy rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny,
- pomoc w sprawach prowadzonych przed orzecznictwem o niepełnosprawności,
- udzielanie informacji o możliwościach otrzymania pomocy finansowej ze środków PFRON w ramach programów celowych i zadań zleconych samorządom terytorialnym oraz pomoc w przygotowaniu stosowych wniosków,
- wyszukiwanie i rekrutowanie do projektów skierowanych do osób z niepełnosprawnością, realizowanych przez inne jednostki,
- udzielanie informacji o przysługujących prawach.

10.3. Uczestnictwo rodziców i opiekunów uczestników w życiu Warsztatów:

- praca w Radzie Rodziców,
- współorganizowanie i uczestnictwo w imprezach okolicznościowych (Dzień Kobiet, Dzień Pracownika Socjalnego).

11. Współpraca z organizacjami i środowiskiem lokalnym

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim w roku sprawozdawczym współpracowały z:

- samorządami na szczeblu gminy, powiatu i województwa;
- wójtami i sołtysami,
- instytucjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- pracodawcami,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze,
- Dowódcą Garnizonu Krosno Odrzańskie i 5 Kresowym Batalionem Saperów,
- Komendantem i Zastępcą Komendanta oraz Kierownikiem Sekcji Wychowawczej, Wojskowego Oddziału Gospodarczego,
- Centrum Artystyczno Kulturalnym ZAMEK w Krośnie Odrzańskim,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dąbiu,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bytnicy,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Maszewie,
- Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim,
- Warsztatami Terapii Zajęciowej z województwa lubuskiego,
- Warsztatami Terapii Zajęciowej z innych województw,
- Ogólnopolskim Forum Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia „Integracja” w Krośnie Odrzańskim i Gubinie,
- Domem Pomocy Społecznej w Szczawnie,
- Środowiskowymi Domami Samopomocy z województwa lubuskiego,
- Krośnieńskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Turystyczno Krajoznawczego,
- Spółką z o.o. HOMANIT,
- Krośnieńską Spółdzielnią Socjalną „Rzeka”,
- szkołami i przedszkolami z terenu gminy,
- lokalnymi mediami.

12. Pozyskane środki zewnętrzne w ramach współpracy z instytucjami, organizacjami i środowiskiem lokalnym:

- na pokrycie bieżących kosztów działalności WTZ i zwiększenie wynagrodzeń pracowników:
 - **43.000,00 zł** ze środków Gminy Krosno Odrzańskie.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Pracowników i Przyjaciół Warsztatów Terapii Zajęciowej SYNERGIA, na realizację zadań dodatkowych pozyskano:

- na realizację projektu pn. „WTZ i co dalej?”:
 - **4.457,28 zł** ze środków Województwa Lubuskiego przy udziale Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze,
 - **1.620,00 zł** ze świadczeń pieniężnych od odbiorców zadania publicznego,
 - **45,12 zł** ze środków własnych Stowarzyszenia SYNERGIA;
- na utworzenie i działalność Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „Rzeka”, w której zatrudniani są uczestnicy WTZ:
 - **200.000,00 zł** ze środków Gminy Krosno Odrzańskie,
 - **126.000,00 zł** ze środków Unii Europejskiej za pośrednictwem Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej,
 - **45.000,00 zł** wsparcia pomostowego ze środków Unii Europejskiej za pośrednictwem Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej,
 - **38.000,00 zł** ze środków Gminy Krosno Odrzańskie na pokrycie kosztów działalności Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej „Rzeka”.